

**Zvířata
v Hebrejské bibli
a v židovské
tradici**

**FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI**

Zvířata v Hebrejské bibli a v židovské tradici

Věra Tydlitátová

Vydání publikace bylo schváleno Vědeckou redakcí
Západočeské univerzity v Plzni.

Recenzenti:

doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD.

prof. Pavel Hošek, Ph.D.

Grafický návrh obálky:

Věra Tydlitátová, Mirjam Moudrá

Typografická úprava:

Jakub Pokorný

Vydala:

Západočeská univerzita v Plzni

Univerzitní 2732/8, 301 00 Plzeň

Vytiskl:

Profi-tisk group s.r.o.

Chválkovická 223/5, Chválkovice, 779 00 Olomouc

První vydání, 309 stran

Pořadové číslo: 2366, ediční číslo: 55-048-19

Plzeň 2021

ISBN 978-80-261-1060-6

© Západočeská univerzita v Plzni, 2021

Mgr. Věra Tydlitátová, Th.D., 2021

Obsah

1. Úvod	1
1.1. Obraz a podoba boží	2
1.2. Adamova řeč	4
1.3. Rovnost nebo hierarchie?	6
1.4. Archaické společenství	7
1.5. Archa	8
2. Svět lidí a svět zvířat	12
2.1. Svět ochočený a svět pustiny	13
2.2. Mišpacha	16
2.3. Mysterium tremendum et mysterium fascinans	19
2.3.1. Poušť	25
2.4. Zvířata v izraelské zemi	28
2.4.1. Vlci	30
2.4.2. Medvědi	32
2.4.3. Lvi	33
2.4.4. Orel	38
2.4.5. Had	39
3. Známá a neznámá zvířata biblického světa.....	44
3.1. Obavy z idolatrie	44
3.2. Fantastická zvířata	46
3.2.1. Livjatan a Behemót	47
3.2.2. Pták Zíz	50
3.2.3. Jednorožec	53
3.2.4. Gigantická a zvláštní zvířata	55
3.2.5. Fénix	59
3.2.6. Šamir	61
3.3. Kuriozity a skvosty	63
3.3.1. Korály a perly	63
3.3.2. Slonovina	64
3.3.3. Purpur a karmín	69
3.3.4. Hedvábí	74

3.4. Pokusy o identifikaci biblických živočichů	76
4. Zvířata v kultu	83
4.1. Věštění	83
4.1.1. Abramova smlouva mezi částmi zvířat	90
4.2. Oběti	92
4.2.1. Oběti lidí.....	94
4.2.2. Náhrada člověka zvířetem	98
4.2.3. Kozel pro Azázela.....	101
4.2.4. Beran a beránek.....	105
4.2.5. Skot v kultu	111
4.2.5.1. Červená jalovice	116
4.3. Sídlo života	119
4.3.1. Nefeš, nešama, ruach	120
4.3.2. Krev	125
5. Čisté a nečisté stvoření	130
5.1. Kašrut.....	136
5.2. Ovce a kozy	138
5.2.1. Pastýři a lovci národů	145
5.3. Skot	150
5.3.1. Pratur	151
5.3.2. Domácí skot	154
5.3.5. Mléko (a med)	159
5.4. Osel a kůň	162
5.4.1. Oslí	163
5.4.2. Koně	170
5.5. Pes	178
5.5.1. Psí léčitelé	179
5.5.2. Pouto mezi člověkem a psem	181
5.5.3. Ambivalentní společník	185
5.6. Kočka	189
5.7. Vepř a čistá drůbež	196
5.7.1. Proč je vepř symbolem pohanství?	198
5.7.2. Rituálně čistá drůbež	203

6. Etické otázky	209
6.1. Probuzení citlivosti vůči zvířatům	214
6.2. Lidské a zvířecí bytosti	219
6.3. Reformní judaismus	230
6.3.1. Rabíni o ohrožených druzích	234
7. Závěr	239
7.1. Svět horstev a svět dvorků	241
7.2. Bajky, alegorie a moudrost zvířat	243
7.3. Zvířata chválí Hospodina	251
8. Bibliografie	257
9. Rejstříky	286
9.1. Rejstřík jmenný	286
9.2. Rejstřík věcný	293
10. Redakční poznámka	304
11. Resume	308